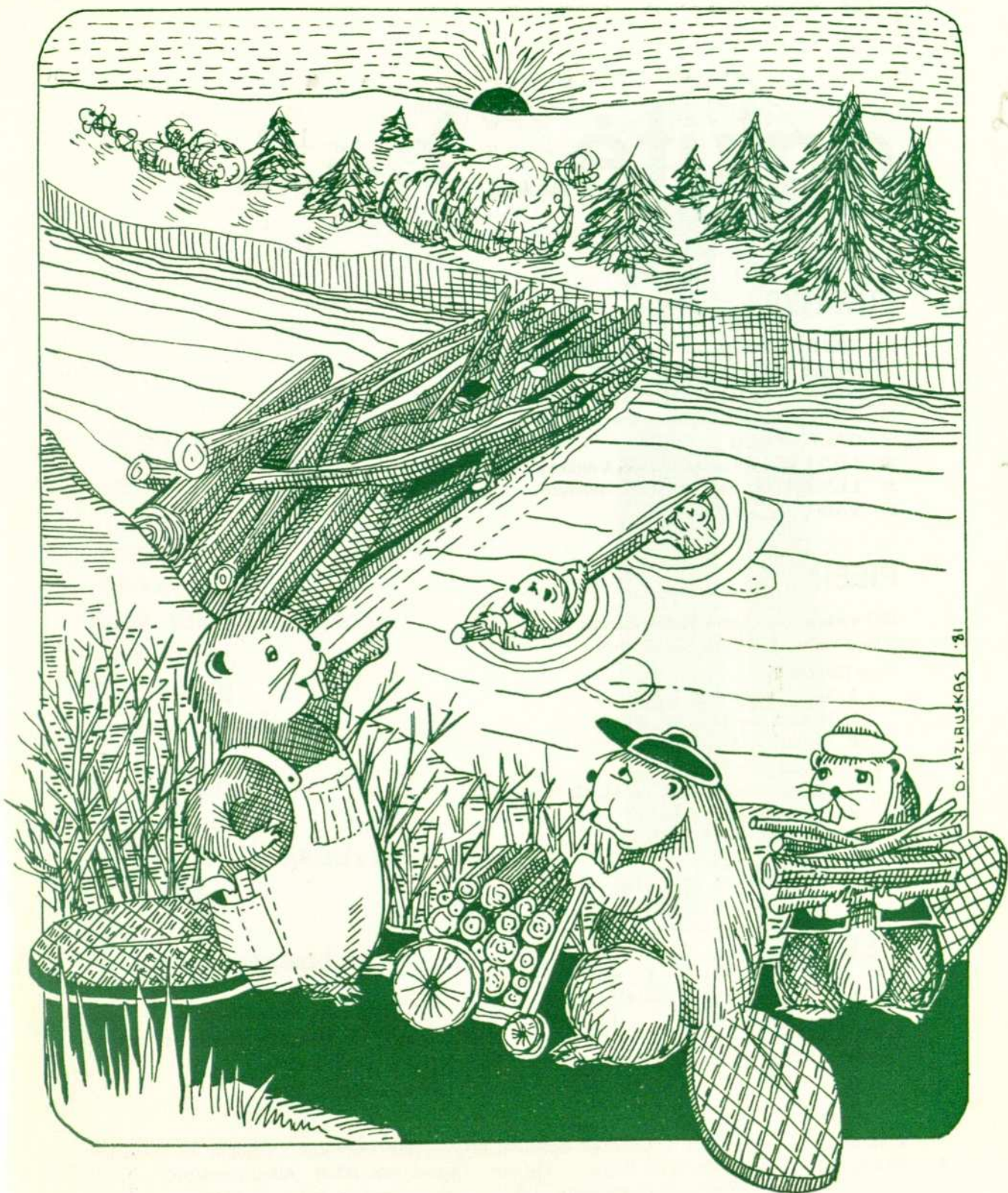

e glutė 1982
KOVAS ▲▲▲▲▲

TURINYS

- 3 NEGERAI..., R. Jotvingytė
- 4 MOKYTOJA, D. Lipčiūtė
- 12 IŠVYKA Į LEDYŲ MIESTO MŪGĘ, Teta Audronė
- 17 JUOKŲ MAIŠELIS
- 18 GALVOSŪKIAI
- 22 LIETUVOS PAUKŠČIAI, V. Vaitkevičienė
- 24 LENKTYNĖS SU GANDRU, Močiutė
- 29 VAIKŲ KŪRYBA

PIEŠINIAI

1982 viršeliai — Dianos Kizlauskienės
Skyrų vinjetės — Zitės Sodeikienės

Kitos iliustracijos:

- A. Sutkuvienės — 3, 5, 8, 11
- J. Staškaus — 4
- P. Augiaus — 6
- J. Paukštienės — 9
- A. Skrupskelienės — 12, 13, 14, 15, 16
- R. Ramanauskaitės — 22
- P. Osmolskio — 20, 22, 23
- N. Banienės — 24
- A. Trinkūno — 25, 26, 27, 28

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė

Gautąją medžiagą „Eglutės“ redakciją taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo „Eglutėje“ spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription—\$7.00; single copy—\$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

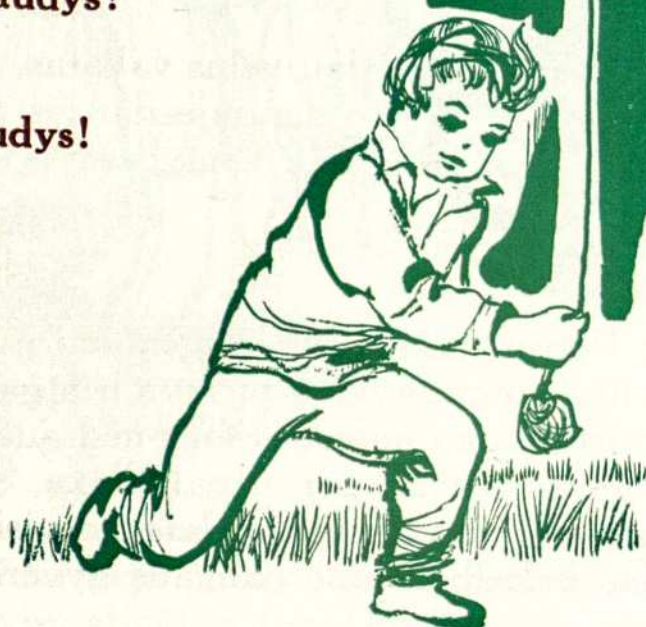
EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

NEGERAI!

Ritonė Jotvingytė

Negerai,
Aitvarai,
Kad jūs paskrajoję,
Ant šakų,
Dar plikų
Krintat išsižioję.

O kas bus,
Jeigu jus
Lietūs ten išmaudys?
Aitvarų
Skudurų
Vėjai gi negaudys!

MOKYTOJA

Danutė Lipčiūtė

Jau vėlus vakaras,
o danguje dar vis
nėra ramybės.

Šventam Petriui jau įkyrėjo žingsniuoti nuo savo kambario durų ligi dangaus vartų pirmyn ir atgal. Jį ėmė žiovu-
lys. Jis tvirtai buvo nutaręs tiems nedrausmingiems išdy-
kėliams gerai užvožti per užpakaliuką. Pykti šventasis
negalėjo, bet gi drausmės turi laikytis visi, net ir žemėje.
“O ką jau bekalbėti apie dangaus gyventojus?”, galvo-
jo jis.

Ir Angelų Vyresnysis, žvelgdamas per stebėjimo langelį į žemę, krapštė pakaušį ir suko ūsą. Tai buvo ženklai, kad jis susirūpinęs.

— Nesuprantu. Dar šitaip nėra buvę. Vėluoja. Labai vėluoja.

Kadangi Angelų Vyresnysis kalbėjo pusbalsiu, pro šalį eidama Motina Marija jį išgirdo ir paklausė:

— Kas gi vėluoja, mielas Anžele?

— Angelai sargai, Motina Marija, angelai sargai. Tamė žemės krašte jiems darosi vis sunkiau ir sunkiau atlikti savo pareigas.

— Krašte, kurį kai kas vadina Marijos žeme?

— Taip, Motina Marija, tai žemė, kur Tu pasirodei piemenėliams Šiluvoje. Kur tavo garbei žmonės pastatė koplyčią ant akmens, kur tu stovėjai. Žmonės ten plaukte plaukdavo į atlaidus ir meldėsi. O dabar įsibrovėliai svetimšaliai uždraudė procesijas.

— Zinau, — pertraukė kalbantį angelą Marija. — Tai Lietuva. Ten uždarinėja bažnyčias, nugriauna, sunaikina kryžius. Iš tarnybų atleidžia tuos, kurie lanko pamaldas.

Moksleiviams net su tėvais draudžia eiti į Maldos Namus. Tardo, tyčiojasi ir gąsdina tuos, kurie išdrįsta neklausyti ir viešai išpažįsta tikėjimą.

— Motina Marija, jei tu viską žinai, kodėl nepasikalbi su savo Sūnumi, kad Jis tuos reikalus sutvarkytų?

— Mielasai Angele, kartais mes turime būti kantrūs.

— Bet Marija, — Angelas atsisuko nuo žvalgybos lango, norėdamas išlieti visą savo rūpestį, duoti pasiūlymų. Bet Motinos Marijos jau prie jo nebuvo.

Buvo arti vidurnakčio, kai visas snieguotas, išsidraikiusiais plaukais angeliukas ėmė purtyti dangaus vartus. Šv. Petras sėdėjo kamputyje užsnūdęs. Nubudęs ir pravėręs akis, jis visai neskubėjo traukti raktų iš kišenės. Netgi gana piktai paklausė:

— Tai ką? Tu vienas? O kur kiti?

— Jie pasiliko su vaikais. Juos sučiupo. Jiems reikia pagalbos.

— Ką sučiupo? Vaikus ar angelus?

— Vaikus! Žinoma, kad vaikus, Šv. Petrai. Tu pasukubėk, mes turime jiems padėti.

— Tu nori dar daugiau bėdų įnešti į dangų?

— Leisk, nuvesk mane pas Dievo Motiną.

— Visos motinos vidurnakčiais įau miega. Taigi. Ir Dievo Motina. Aš jos nežadinsiu.

— Būk geras, šv. Petre. Aš kartoju: vaikams reikia pagalbos.

— Visi geri vaikai vidurnakčiais irgi miega. Jie gali palaukti.

— Betgi aš tau sakau, Šventasai, — nepasidavė angeliukas, — juos užtiko jų Mokytoja bažnyčioje. Pačiupo ir uždarė mokyklos rūsy. Argi negirdi, kaip jie šaukiasi Danguos pagalbos? Tik paklausyk. Argi tau jų negaila?

— Kas gi toje žemėje darosi? Visai panašu, kaip ir mano gyvenimo laikais. Atsimenu, kai aš kalbėjau apie Jėzų Kristų, mane pačiupo, surišo ir įmetė į kalėjimą. Kelias sargybas pastatė.

— Taigi, taigi... Ir tavo angelas išgelbėjo. Kodėl gi dabar tu neskubi ir nenori šiems vaikams padėti? Na, tik pagalvok, Šventas Petre...

— Šiems vaikams reikia padėti, — išgirdo abu besikalbantys ištartus žodžius už savo nugaros.

— O Motina Geroji! — puolė klūpščias prie Marijos kojų angeliukas ir ėmė berte berti visa, kas slėgė jo širdį.

— O Motina Geroji, juk tu žinai, kad iš Viktorės atėmė rožančių, o iš Jūlytės maldaknygę ir šventus paveikslėlius, kuriuos buvo gavusi per savo pirmąją komuniją. Iš Valės baltą suknytę, kurią vilkėjo procesijos metu, paėmė ir paslėpė mokyklos spintoje. Sakė, jos tol neatiduos, kol mergaitė nepasakys, iš kur ją gavo, kas pasiuvo...

Nuo Jurgiuko kaklo nuplėšė kryželį, o tai buvo dovana jo mirusios mamytės. Jis našlaitis. Jis tiki, meldžiasi, eina į bažnyčią. Jis pasitiki Tavimi. Nebijo. Ak, Geroji Motina, aš galėčiau kalbėti visą naktį ir neišpasakočiau, kaip kenčia vaikai toje žemėje nuo tų, kurie atėjo, užgrobė kraštą ir širsta ant tų, kurie myli Dievą. Ir jei ne toji baidisi, pikta, žiauri Mokytoja, šiems vaikams nebūtų atsitikusi ši nelaimė.

— Mokytoja, sakai? — pasiteiravo Šventas Petras. — Ją reikėtų nutrenkti kaip anais laikais Saulių nuo arklio. Kad susiprastų... Kad praregėtų...

— Yra buvę stebuklingai veikiančių Sapnų, — kalbėjo dar vis prie Marijos kojų tebeklūpęs angeliukas. — Gal galėtum, Geroji Motina, man duoti Sapną. Tu žinotum koki. Aš nuskraidinčiau jį Mokytojai. Dar ligi aušros yra laiko... O gal Šventas Kazimieras čia mums galėtų padėti? Juk tai jo tėviškė. Jo kraštas...

— Mes turime pasitarti, eime, — pasakė Motina Marija, paėmė angeliuko ranką ir išnyko Dangaus rūmų koridoriuose.

— O kas gi man daryti? — klausė pats save Šventas Petras. — Juk tie padaužos angelai sargai, kad ir kaip gerus darbus atlieka, vėluoja, negrįžta ir aš turiu jų laukti.

Apaštalas susirangė vėl kamputyje netoli Dangaus vartų ir ėmė snausti.

Tuo tarpu erdve jau skriejo Sapnas.

Šv. Kazimierui pagailo angeliuko, kuris, kaip paaiškėjo, buvo atidavęs savo plunksninį švarkelį Julytei ir šiltas šliurytes. Batų angeliukai nenešioja, juos gi tada visi išgirstų vaikščiojant. Iš tikrųjų — Šventam Kazimierui pagailo skriaudžiamų vaikų. Jie priminė jam jo paties vaikystę. Šventasis pažadėjo pats susitvarkyti su Mokytoja. Ir jis iškeliavo vienas.

— Štai žemė, kurioje gyvenau, kur bėgo mano jaunystė, — mąstė Šventas Kazimieras skriedamas virš Lietuvos laukų. Atsiminė jis tuos ankstyvus rytmečius, kai dar bažnyčios durims esant užrakintoms, jis ateidavo melstis. Šventasis gerai žinojo, kad šiomis dienomis atėjūnų įsakymu baudžiami ir persekiojami vaikai, kurie patarnauja Mišioms.

— Atimti Dievą iš žmogaus yra tas pats, kaip jį pastumti į bedugnę, — kalbėjo Šventasis. — Reikia viską daryti, kad vaikai galėtų pažinti ir mylėti Dievą.

Šventas Kazimieras jau buvo atskridęs, kur stovėjo mokykla ir Mokytojos butas. Jis nusileido, įėjo į vidų, atsisėdo, kaip dera po ilgos kelionės trumpam poilsiui. Giliai atsiduso ir tyliai ėmė kalbėti į miegančią Mokytoją:

— Sakyk, Mokytoja, kodėl tu skriaudi savo tautos vaikus? Tu nori paaukštinimo darbe? Garbės? Tavo seneliai, tavo tėvai, tavo giminės buvo ir tebėra tikintys. Jie meldžiasi. Tu irgi tiki, tik bijai prisipažinti. Ar sugriaudama šių ir vėliau kitų mokinių gyvenimus, tu galėsi džiaugtis savo didesne alga? Paaukštinimu? Ar skriauda gali atnešti palaimą? Kelkis, išleisk vaikus į namus. Gražink jiems viską, ką iš jų esi atėmus. Dar nevėlu. Dar niekas apie tai nėra sužinojęs. . .

Kas gi gali pasakyti, ką Šventas Kazimieras Mokytojai dar kalbėjo sapne? . . . Tik auštant prie dangaus vartų pasibeldė visi likę angeliukai, smagūs ir laimingi, nes Jūlytė, Viktutė, Valė ir Jurgiukas buvo išleisti į namus. Jų visi daiktai buvo sugrąžinti. Ir, nors pergyvenę didelį išgastį, vaikai jau ramiai miegojo savo lovose.

Angelai Sargai manė irgi truputį galėsią pailsėti, bet ir danguje esama smalsuolių. Iš visų pusių pasipylė klausimų klausimai. . . Šventas Petras pats pirmasis. Jis taip buvo susidomėjęs viskuo, kas buvo pasakojama, kad visai užmiršo sugrįžusius angeliukus nubausti, kaip buvo žadėjęs. . .

O angeliukai tarp visų įvykio smulkmenų vis kartojė:

— Taigi, į kambarį, kur buvo uždaryti vaikai, atėjo užmiegotom akim, skara apsigobusi, labai susirūpinusi Mokytoja. Šalia josėjo kažkokia balta Žmogysta. Mokytoja liepė vaikams kuo greičiausiai grįžti į savo namus ir niekam nė žodžio neprasitarti apie įvykį.

— Na, ir toliau? . . . Sakyk, kas dėjosi toliau. . . , — aidėjo klausimai.

Argi jums negana pagaliau žinoti, kad vaikai saugiai miega savuose namuose ir, kad Angelai Sargai sugrįžo dangun puikiai atlikę savo pareigas, — jau kiek nekantariai pasakė Angelų Vyresnysis.

— Visi eikite ilsėtis ramybėje. Į žemę pasiunčiau kitus angelus sargus. Jūs užsitarnavote atostogų.

Po šių žodžių visi ėmė skirstytis.

Šventas Petras vėl patikrino dangaus vartus. Nutarė, kad prie progos turės ilgiau pasikalbėti su Šventuoju Kazimieru ir, kraipydamas galvą, nuėjo į savo kambarį trumpam poilsui. Rytas jau aušo...

IŠVYKA Į LEDYNŲ MIESTO MŪGĘ

Teta Audronė

Panelė Pingvinaitė, pingvinų darželio mokytoja, turėjo staigmeną savo mokiniams:

— Rytoj visa klasė važiuosime į metinę Ledynų miesto mūgę.

Pingvinas Cepelinas dar niekad nebuvo mūgėje. Grįžęs namo, jis tik apie mūgę galvojo. Jam buvo labai sunku užmigti, nes galvoje sukosi daug klausimų. Ar ilgai truks nuvažiuoti? Ką ten matys? Ar bus ko valgyti?

— Mūgėje bus daug lankytojų. Laikykitės prie savo būrio, — kalbėjo panelė mokytoja linksmiems mokiniams.

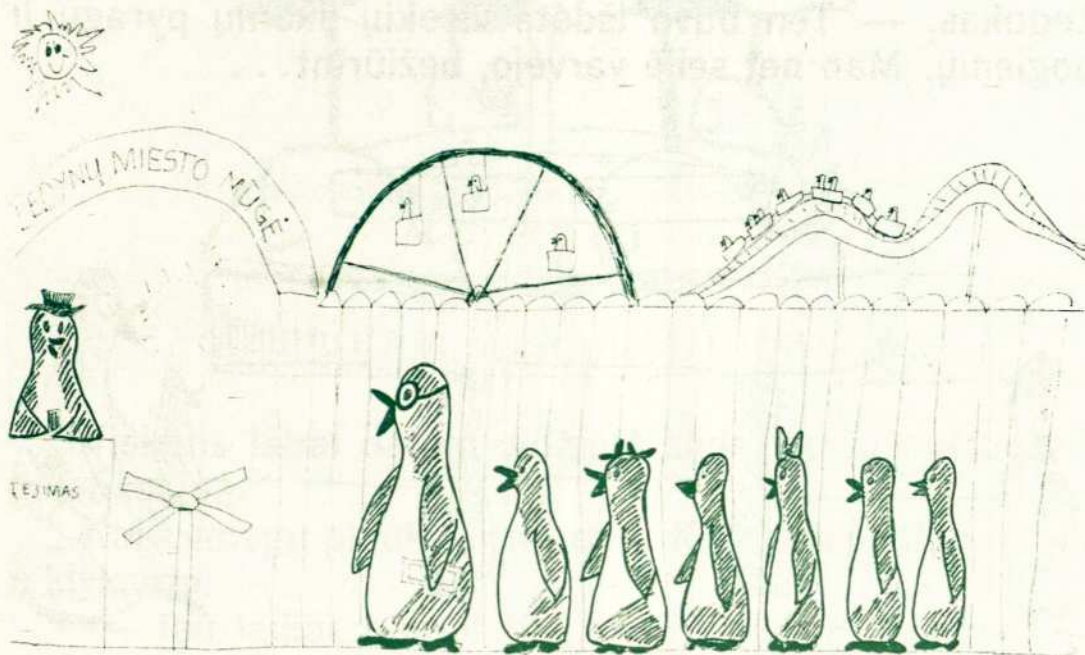

Tada visi pingvinukai susėdo į mokyklinį autobusą ir išvažiavo. Autobuse jie daug juokavo ir dainavo:

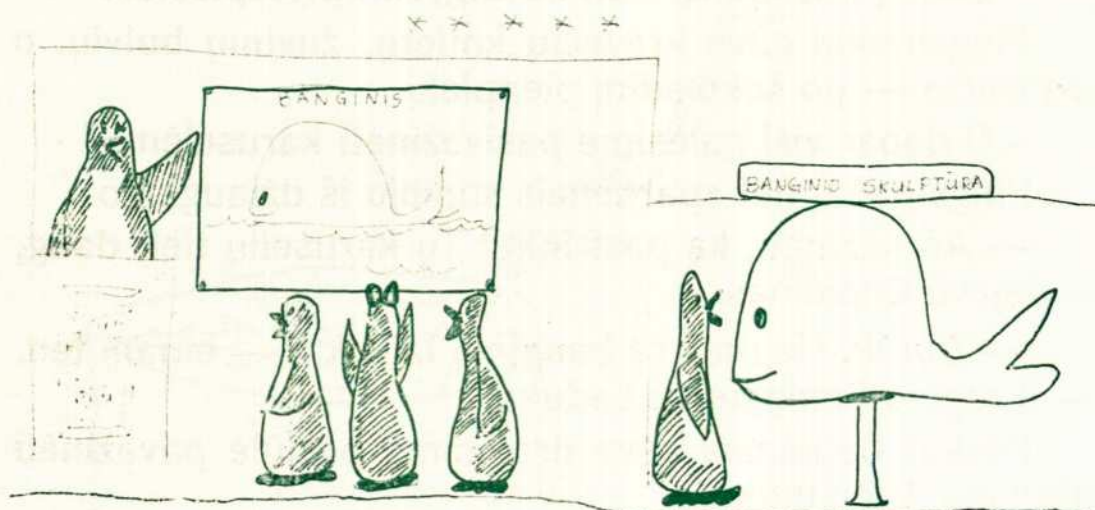
Mes pingvinai, mes maži,
Džiaugtis mokame visi!
Linksmi šokam ir dainuojam,
Ir sparneliais mes suplojam.

Nuvažiavę į mūgę, pingvinukai išlipo iš autobuso ir gražiai išsirikiavo.

– Dabar eisime pamatyti įvairių parodų, — paaiškino mokytoja.

Cepelinui ir Snaigytei labiausiai patiko banginių paroda. Jie sužinojo, kad banginiai nėra žuvys, bet žinduoliai. Jie gyvena vandenyne, nes kitur jiems būtų per maža vietos.

— Tu, Cepelinai, atsimink, kad negalima plaukti ten, kur yra banginių. Banginiai gali būti pavojingi pingvinam, — kalbėjo Snaigytė.

— O man geriausiai patiko maisto paroda! — pasisakė Ledukas. — Ten buvo išdėta visokių skanių pyragų ir uogienių. Man net seilė varvėjo, bežiūrint. . .

— Ir man! — prisipažino Cepelinai.

— Ir man! — pritarė kiti pingvinukai.

Panelė Pingvinaitė suprato, kad visi jau išalkę.

— Eime į pavilijoną. Ten suvalgysim priešpiečius.

Pingvinukai gavo krevečių kotletų, žuvinių bulvių, o ant trečio — po šokoladinį pienplakį.

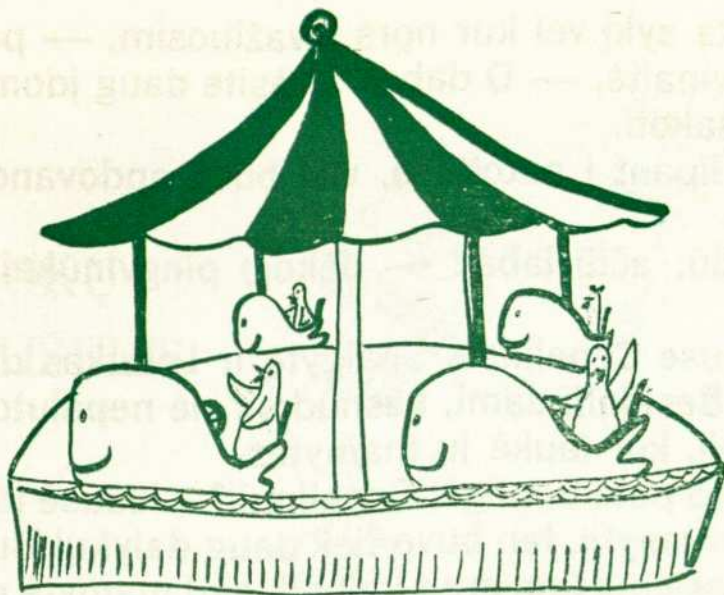
— O dabar visi galėsime pasivažinėti karuselėmis!

Pingvinukai net sparneliais suplojo iš džiaugsmo.

— Aš nežinau, ką pasirinkti! Tų karuselių tiek daug, — dejavo Cepelinai.

— Žiūrėk, čia pat yra banginių laivukai — einam ten, — jį ragino Snaigytė su Leduku.

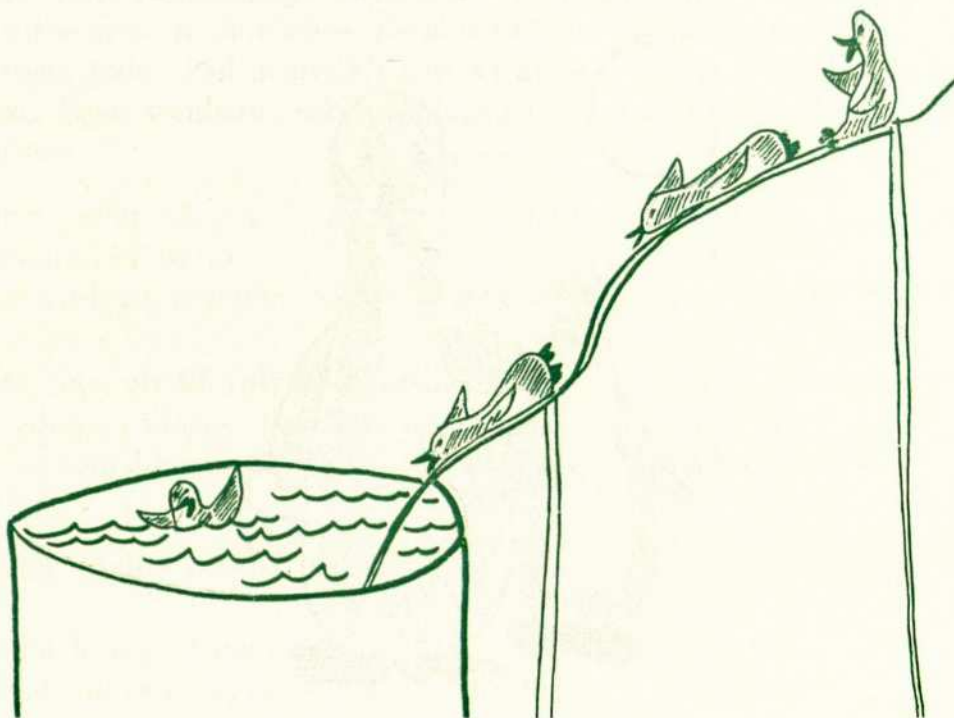
Paskui Cepelinai savo draugams pasiūlė pavažinėti atbuliniu traukinuku.

Visiems labai patiko didžiulė slidė, kuria nučiuožė į gilų baseiną.

Kaip smagu plaukti ir nardyti! Kiek džiaugsmo, juoko ir klyksmo!

— Jau laikas namo! Visi susirikiuojam poromis! — staiga sušuko panelė mokytoja. Mokinukai nusiminė.

— Kitą sykį vėl kur nors išvažiuosim, — pasakė panelė Pingvinaitė. — O dabar turėsite daug įdomių nuotykių papasakoti.

Prieš lipant į autobusą, visi buvo apdovanoti mūgės balionais.

— Ačiū, ačiū labai! — dėkojo pingvinukai išvažiuodami.

Autobuse Cepelinas, Snaigytė ir Ledukas dalinosi įspūdžiais. Besidalindami, užsnūdo ir nė nepajuto, kad grįžo į darželį, kur laukė jų mamytės.

— Kaip patiko mūgė, Cepelinuk? — klausė jo mamytė.

— O mamytė, ten buvo tiek daug dalykų! Buvo . . . — ir Cepelinas ėmė taip greit kalbėti, kad mamytė nusijuokė.

— Truputį atsikvėpk, bus laiko viską papasakoti.

— Svarbiausia, išmokau, kad negalima plaukioti arti banginių. Jie pavojingi.

— Taip, Cepelinai, teisingai. Matau, kad ši diena tau buvo ir linksma, ir naudinga, — pritarė mama.

JUOKŲ MAIŠELIS

Ponas skambina durų skambutį. Mergaitė atidaro duris.

— Aš atėjau pataisyti jūsų pianino.

— Bet kas jus čia pakvietė?

— Jūsų kaimynai.

Mokytojas uždavė mokiniams parašyti rašinėlį apie kurį nors naminį gyvulį ar paukštį. Štai Jonuko rašinys apie žąsį:

Žąsis nėra labai didelis sutvėrimas, bet labai sunkus. Jos sudėtis: daugiausia mėsa ir plunksnos. Žąsis negali nei čiulbėti, nei dainuoti. Greičiausia todėl, kad neturi klausos. O klausos ji neturi todėl, kad neturi ausų. Žąsis vandeny neskęsta. Manau todėl, kad pilve turi oro pripūstą balioną.

Išgirdusi vaikų riksmą, įbėga motina. Mato, kad broliukas sesutę muša.

— Antanuk, ką darai?

— Nieko blogo, mamyte. Aš tik ją treniruoju.

— Tėte, tėte, ateik! Julytė laikraštį kramto.

Tėvas atbėga uždusęs. Pasižiūri ir sako:

— O, ne taip blogai. Maniau, kad šios dienos laikraštis...

Iškyloje:

— Tėveli, Maine valstija visai kitaip atrodo, negu mano geografijos vadovėlyje!

— Kodėl kitaip, Tomuk?

— Vadovėlio žemėlapyje ji yra visa raudona!

I. KURIS GUDRESNIS?

Susiginčijo kupranugaris su pele, kuris iš jų pirmiau pamatys tekančios saulės šviesą. Kupranugaris ėmė žiūrėti į rytus, o pelė užsiriti kupranugariui ant nugaros ir ėmė žiūrėti į vakarus, kur dunksojo kalnai.

Kaip galvojate, kuris laimėjo ginčą?

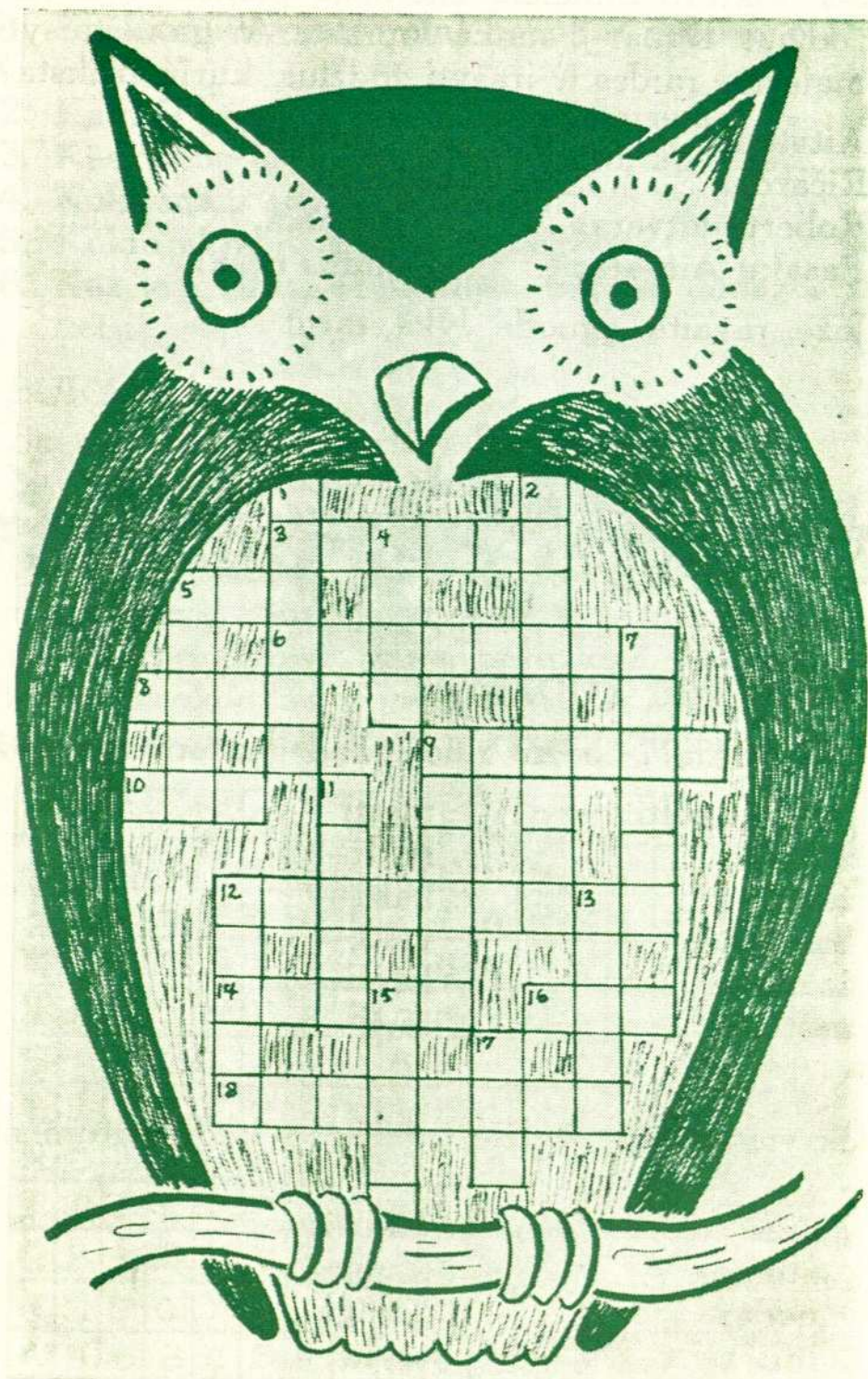
II. PELĖDOS KRYŽIAŽODIS

SKERSAI:

3. Kryžiažodžio paukštis.
5. Kas, ko, kam, ką,
6. Krašto valdovas.
8. Atlyginimas už darbą.
9. Užsėdęs ant arklio.
10. Aš būsiu, tu būsi, jis
12. Kas ars, nepavargs;
kas vogs,
14. Žmonės valgo, o paukščiai
16. Eina duris.
18. Lakštingalos giedojimas.

ŽEMYN:

1. Varnėnas.
2. Kovo 4 yra švento šventė.
4. Paimsim arklą, knygą,
5. Ir eisim Lietuvos
7. Paukščio burna.
9. Rašytojos Marijos Pečkauskaitės slapyvardis — Šatrijos
11. Knygos ir medžio dalis.
12. Egipto upės vardas.
13. Tamsiai rudos spalvos arklys.
15. Šatrijos Ragana parašė apysaką
"..... tragedija".
17. Aš ėmiau, tu ėmei, jis

III. VAIKAI IR AITVARAI

Šis Viktoro Šimaičio eilėraštis pametė kai kuriuos žodžius. Dabar jį sunku suprasti. Ar gali ištaisyti sumaišytas raides ir įrašyti žodžius, kurių trūksta?

Aitvaras ir **kraipo**.

Ričardas **vos** **beišlaiko**.

Roberto aitvaras **jau** **peša**,

Pasakų Aitvaras **mums** **neša!**

ložę, ravaitą, aguode, lyka, tarut

IV. ŽAISKIME ŽODŽIAIS

Pakeisk pirmąją žodžio raidę, kad gautum naują žodį.

pulti — **gulti**

žūti —

žaisti —

barti —

šokti —

nešti —

mesti —

rėkti —

kalti —

velti —

kepti —

šerti —

Pridėk vieną raidę žodžio pradžioje, kad gautum naują žodį.

...oras

...atomas

...uodas

...iltis

...kirtis

...uola

...anga

...yla

(Galvosūkių atsakymai psl. 32)

V. MINKLĖS

Ar gali atspėti?

1. Ką karalius mato retai, žmogus dažnai, o Dievas niekad?
2. Kam ir karalius turi nusiimti karūną?
3. Kas viena akimirka visą pasaulį aplekia?
4. Koks indas garsiai skamba?
5. Kokio akmens nerasi vandenyje?
6. Kas lengvutis, apskritutis, bet už uodegos nepakelsi?

VI. SURASK!

Skersai, išilgai ir įstrižai čia yra surašyti 30 įvairių gyvių vardai. Galima juos skaityti ne tik iš kairės į dešinę, bet taip pat iš dešinės į kairę ir iš apačios į viršų. Surask šių gyvių vardus: bitė, tigras, vilkas, višta, karvė, kiaulė, arklys, ežys, varna, žuvis, paukštis, pelė, dramblys, žąsis, beždžionė, oktapas, varlė, stirna, krokodilas, voverė, žuvėdra, bebras, plaštakė, ožka, gyvatė, šuo, katė, meška, banginis, kiškis.

K	A	B	A	B	C	Ž	U	V	Ė	D	R	A	Ė	L	R	A	V	P
I	A	Ė	L	Ė	V	R	A	K	E	M	N	D	Z	K	I	U	L	Z
Š	E	R	K	P	C	D	K	Ė	I	A	R	K	L	Y	S	A	P	F
K	G	E	T	S	I	T	Š	K	U	A	P	M	Y	S	Š	G	Ž	K
I	H	V	K	V	F	A	E	L	M	T	U	N	G	T	U	Y	G	R
S	I	O	Ž	E	A	K	M	B	R	I	Ž	L	A	C	O	V	S	O
I	J	V	L	Ė	Z	R	L	S	O	G	M	K	Ė	H	A	A	T	K
N	Ė	E	L	U	S	Y	N	E	Ž	R	Ė	R	G	E	K	T	I	O
I	P	E	R	V	S	Y	S	A	K	A	R	T	J	L	Š	Ė	R	D
G	P	K	Ž	U	V	I	S	A	A	S	R	K	I	E	E	T	N	I
N	S	E	C	Y	C	I	T	A	T	Š	I	V	M	B	M	A	A	L
A	B	B	B	C	S	Ė	N	O	I	Ž	D	Ž	E	B	B	K	Z	A
B	S	A	P	U	T	K	O	T	A	D	A	U	B	E	B	R	A	S

LIETUVOS PAUKŠČIAI

Vanda Vaitkevičienė

Jūs nematėte, vaikučiai,
Mūs tėvynės Lietuvos,
Jos paukštelių žalioj girioj,
Kurie čiulba nuolatos.

Gandras, prie balos sustojęs,
Gaudo varles, gyvates;
Pempė šaukia kuodotoji:
— Gyvi, gyvi, gyvi mes!

O virš lauko, debesėlius
Gieda vyturys linksmi;
Čiulba krūmuose lakštutė
Devyniais, gražiais balsais.

— Kū-kū, kū-kū — gegutėlė
Ten giružėj užkūkuos,
Net pradžiugina širdelę, —
Puikūs paukščiai Lietuvos!

LENKTYNĖS SU GANDRU

Močiutė

Poviliukas su tėveliais laimingai sugrįžo namo po trijų savaitių kelionės automobiliu. Jie keliavo ten, kur saulė nepavargdama šildė, kur pasakiškos gėlės žydėjo, kur paukščiai nenu-tildami čiulbėjo. Pajūrio smėlis buvo toks karštas, kad basas eiti nė nemėgink...

— Kaip malonu savuos namuos! — pasakė mamutė per pusryčius.

— Taigi, lyg gandrai džiaugiamės sugrįžę iš šiltų kraštų į savo lizdą, — pridūrė tėtukas.

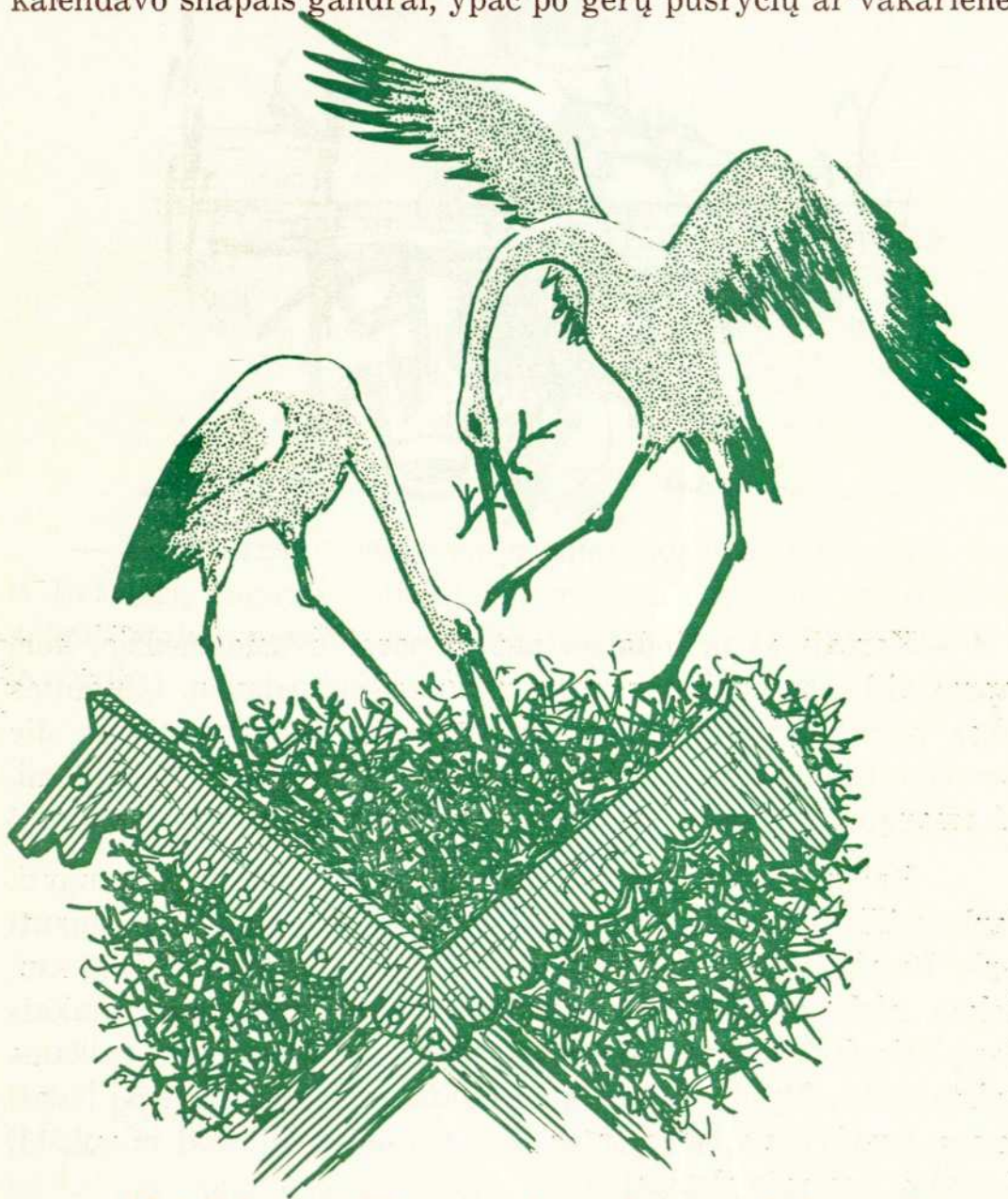

— Gandrai? — klausiamai prašneko Poviliukas. — Tiek vi-sokių paukščių matėm, o gandro man neparodėt.

— Ar neatsimeni, kad mūsų mieste tu jį zoologijos sode matei pereitą vasarą?... O kai aš augau, Poviliuk, — tęsė mama,

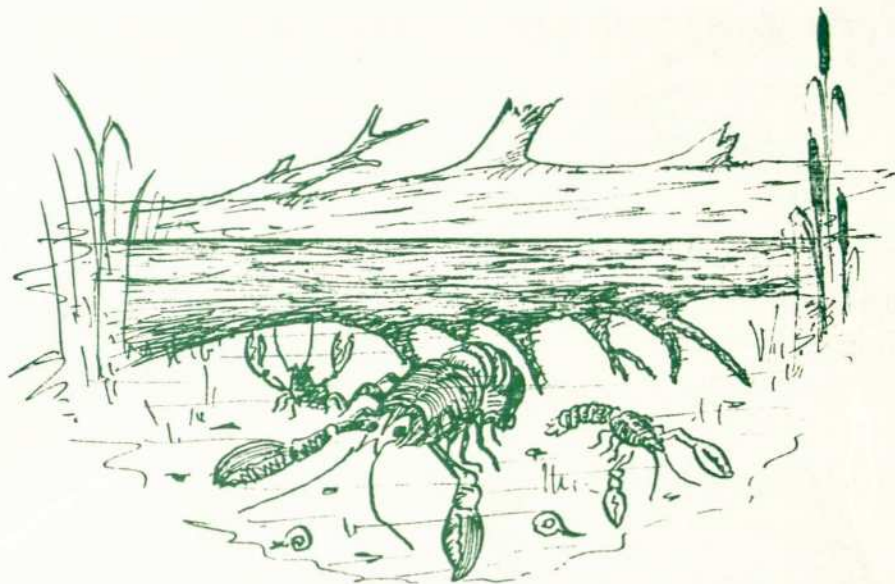
— kai dar mokyklos nelankiau, o vėliau, iš miesto grįžus atostogų metu, gandrų stebėdavau iš arti. Kasdien. Jie namų draugai. Jaukūs paukščiai.

— Mano tėviškėj gandrų lizdas buvo aukštos liepos viršūnėj, ant medinio vežimo rato — didžiulis, platus ir patogus. Smagiai kalendavo snapais gandrai, ypač po gerų pusryčių ar vakarienės.

— Netoli buvo miškas, o prie jo drėgnos, balotos pievos — Gyvatine vadinamos. Kitoj ūkio pusėj — upeliukas. Upelyje buvo privisę vėžių. Mėgau juos rankom gaudyti.

— Skersai upelio pargriuvęs, gulėjo toks senas, audros, ar ilgų metų išrautas medis. Juo žmonės eidavo šventadieniais į artimiausią bažnytkaimį. Tarp medžio šakų, susmigusių į upelio dugną, gyveno vėžių šeimos.

— Kartais aš užlipdavau ant to pargriuvusio medžio, kurį paprastai lieptu vadindavom, ir gerai pašokinėdavau. Išjudintos šakos išprašydavo iš guolių ir urvų snaudžiančius vėžius. Jie ropodavo tingūs tarp šakų ir žolių, savo ilgus ūsus kraipydami. Aš atsargiai, lyg katė, prisitaikydavau ir čiupdavau už kupros!

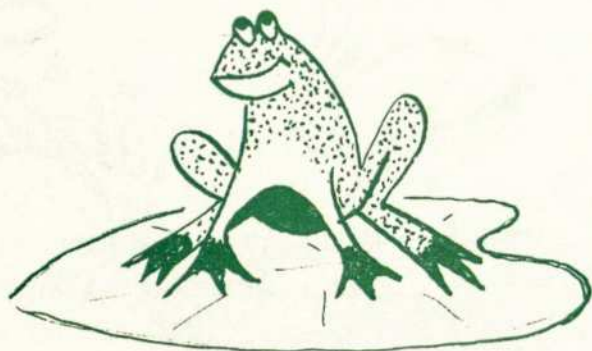
— Kažkas mane pamokė, kad reikia su varle juos gaudyti. Varlės vėžiai labai mėgsta. Todėl kartą nutariau eiti ir pasigauti varlę. Kur? Aišku, kad greičiausia ją rasiu Gyvatynėj. Taip sau, niekam nieko nesakius, ir nustriksėjau pasišokinėdama laukais pievų link. O ten matau — jau gandras vaikščioja. Savo vaikams maisto ieško. Stypt, stypt, ilgom kojom po šlapią žolę, po balas. Smagu braidyti po balas basai. Bet pievose žolė tanki ir aukšta. Nematai, kas joje slepiasi.

— Gyvatynė buvo kiek tolokai nuo namų, prie miško. Namieškiai nenorėdavo, kad ten eičiau, visokių istorijų buvo man

pripasakoję. Sakė, kad miške vilkų yra, kad gyvatės į pievas atšliaužia. Pasakojo, kad Miškinis, toks su barzda ir ragais, išjoja kartais ant lazdos pasitaškyti. Jis, esą, labai panašus netgi į patį velnią.

— Mano drąsa, visus tuos pasakojimus prisiminus, ėmė tirpti. Bet varlę pagauti vistiek labai norėjau. Nutariau pasislėpti už krūmo, stebėti gandrą ir, kai tik jis pagaus, vytis jį ir atimti iš jo varlę.

— Neilgai laukiau. Gandras tik capt, snapu griebė ir, pakovojęs, pasigrūmęs kiek, išskėtė sparnus ir ėmė skristi. Laimei, jis skrido tiesiai į mano pusę. Pamažu, neaukštai. Aš šokau iš už krūmo šaukdama, rankomis mosikuodama, krūmų šakas bei žolę aukštyn mėtlydama. Vijausi gandrą. Tas, matyt, išsigando ir iš snapo paleido savo grobį. Na, Poviliuk, spėk ką?

— Varlę. Ką kita?

— Ne, — gyvatę! Tikrą, piktą gyvatę. Ji krito netoli manęs ir mane labai išgąsdino. Bėgau šaukdama. Greičiau už gandrą namo pardūmiau. Uždusus, nė žodžio ištart negalėjau. O namiškiai žiūrėjo į mane ir juokdamies klausė:

— Na, na, ar varlę vijai, kad taip uždusus?

Manęs juokas neėmė. Į Gyvatynę daugiau nebėjau ir iš gandro varlių nebenorėjau atimti.

— O kaip su vėžiais, mamyt? Ar dar eidavai į upelį jų gaudyti?

— Nueidavau kartais, bet anas nuotykis su gandru ir gyvate sudrumstė mano ramybę ir drąsą sumažino. Kažkaip nebebuvo malonu vienai bastytis...

MŪSŲ PASAKOS

*Piešė Elenutė Tuškenytė, 9 m.
Chicago, IL*

KODĖL ŽAGARĖLIAI NEBEPABĖGA

Vieną kartą ponis Petrienė svečius pavaišino žagarėliais. Vienas žagarėlis nenorėjo būti suvalgytas, tai pašoko nuo lėkštės ir nubėgo. Nustebę svečiai vijosi, bet nepavijo. Negalėjo rasti to žagarėlio, kuris, juos pamatęs, pasislėpė. Jis išlindo iš slėptuvės tik svečiams dingus iš akių. Tada jis tęsė savo kelionę. Bėgo, bėgo, kol pailso. Įlipo į medį, kuriame buvo alkana voverė. Pamatęs ją, žagarėlis nušoko nuo medžio ir nubėgo. Po kiek laiko jis pribėgo prie upės be tilto. Bandė perplaukti. Plaukė, plaukė ir išmirkęs pasigėrė. Nuo to laiko žagarėliai nebepabėga.

*Žara Girniūtė
Bostono lit. mokykla*

KODĖL MEDŽIŲ LAPAI KEIČIA SPALVAS

Vieną dieną gėlės supyko ant medžių, kad jie savo lapais daro didelį šešėlį ir jos negauna užtenkamai saulės žydėti. Medžiai joms atsakė: “Jūs žydite įvairiausiom spalvomis, o mes esam tik žali visą laiką.” Dievas klausėsi danguje ir girdėjo, ką medžiai kalbėjo. Jis pasakė, kad rudenį jų lapai bus gražiai spalvoti: geltoni, raudoni ir oranžiniai — bet neilgai. Kai žiema ateis, visi lapai nubyrės. O gėlėms jis tarė: “Kadangi jūs esate spalvotos visą vasarą, jūs neišliksite žiemos metu. Rudenį mirsite. O medžių lapai pavasarį vėl užaugs.” Dabar ir medžiai, ir gėlės buvo laimingi.

*Lisa Banevičiūtė
Bostono lit. mokykla*

KODĖL EGLĖ IR PUŠIS VISUS METUS ŽALIUOJA

Vieną dieną, labai seniai, medžiai pradėjo peštis. Dievas supyko ir sakė jiems:

— Jei jūs pradėsit peštis dar vieną kartą, aš padarysiu taip, kad jūsų lapai nukristų.

Visi medžiai nustebo. Drebulė pradėjo verkti. Tada ėmė lyti. Kitą dieną Ažuolas ir Beržas vėl susipešė. Drebulė juos sudraudė ir liepė sustoti. Bet jie nesustojė ir pradėjo su ja peštis. Visi medžiai susipešė, išskyrus eglę ir pušį. Jos miegojo, todėl Dievas jas paliko ramybėje. Bet kitiems medžiams jis padarė taip, kad rudenį jų lapai pakeitė spalvą ir nukrito. Žiema atėjo ir drebulė visa virpėjo.

Ir dabar, tik per vasarą medžiai turi lapus, o žiemą tik pušis ir eglė žaliuoja.

*Marija Goštautaitė
Bostono lit. mokykla*

MŪSŲ DIDVYRIAI

KUNIGAIKŠTIS GEDIMINAS

Gediminas buvo Vytenio brolis. Jis rūpinosi geresniu krašto tvarkymu, prisikvietė iš užsienio amatininkų. Gediminas statė pilis Trakuose ir Vilniuje. Jis įkūrė Lietuvoje Trakų ir Vilniaus miestus. Yra legenda apie Vilniaus įkūrimą. Sakoma, kad Gediminas sapnavo sapną apie geležinį vilką, kuris kaukė ant kalno. Kitą dieną Gediminas ėjo pas Krivių Krivaitį, kad paaiškintų, ką tas sapnas reiškia. Jam buvo pasakyta, kad reikia ant to kalno pastatyti miestą. Tas miestas bus labai didelis ir galingas. Taip buvo įkurtas Vilnius.

Gediminas leido svetimtaučiams apsigyventi Lietuvoje, kad jie lietuvius išmokytų amatų ir dirbtų jų žemes. Jis suskirstė Lietuvą į sritis, kad būtų lengviau valdyti. Tų sričių kunigaikščių pareigos buvo duoti didžiajam kunigaikščiui pinigų ir rinkti duokles.

Gediminas rašė laiškus popiežiui, nes jis galvojo apsikrikštyti. Kryžiuočiai vis puldinėjo lietuvius, Gediminui valdant. Tačiau jis iš tikrųjų nenorėjo apsikrykštyti, nes kryžiuočiai buvo tokie žiaurūs, o jie buvo krikščionys.

Gediminui valdant, Lietuva buvo galinga ir stipri.

Viktoras Izokaitis

*K. Donelaičio lit. mokykla
Čikagoje*

ŠVENTASIS KAZIMIERAS

Kathy Morkūnaitė
K. Donelaičio lit. mokykla
Čikagoje

Mano mėgstamiausias Lietuvos herojus yra šventasis Kazimieras. Jis gimė 1458 m. karališkuose rūmuose. Jo tėvas buvo didysis Lietuvos kunigaikštis. Kai Kazimieras buvo 16 metų, jis žinojo, kad turės būti didžiuoju kunigaikščiu ir karaliumi. Jis nenorėjo būti karaliumi ir nesielgė, kaip karalius. Jis visada anksti keldavosi ir eidavo į bažnyčią melstis. Jo sunkus gyvenimas kenkė sveikatai ir jis mirė kovo 4, 1484 m., kai buvo tik 26 metų amžiaus.

Žmonės meldėsi prie jo kapo ir įvyko daug stebuklų, todėl visi galvojo, kad jis yra šventas. Vieną kartą, kai rusai užpuolė Lietuvą, lietuviai negalėjo apsiginti. Staiga iš kažkur atėjo raitelis ant balto žirgo, Jis buvo baltai apsirengęs ir jiems padėjo. Žmonės tikėjo, kad tai buvo šventasis Kazimieras iš dangaus.

Dabar yra pavadintos bažnyčios ir mokyklos jo vardu. Šv. Kazimieras yra mano herojus.

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

I. Pelė laimėjo, nes tekančios saulės šviesa pirmiausia apšvietė vakaruose esančių kalnų viršūnes, o tik vėliau pati saulė pasirodė rytuose.

II. Kryžiažodis: Skersai — 3. pelėda, 5. kuo, 6. karalius, 8. alga, 9. raitas, 10. bus, 12. nepralobs, 14. lesa, 16. pro, 18. suokimas. Žemyn — 1. špokas, 2. Kazimiero, 4. lyrą, 5. keliu, 7. snapas, 9. Ragana, 11. lapas, 12. Nilas, 13. bėras, 15. Irkos, 17. ėmė.

III. Šiuos žodžius įdėti iš eilės: kyla, uodegą, aitvarą, žolę, turtą.

IV. Būti, kaisti, tarti, nokti, pešti, lesti, lėkti, malti, kelti, tepti, nerti.

Voras, matomas, puodas arba juodas, viltis, skirtis, puola, banga, kyla.

V. Minklės: 1. sau lygaus, 2. kirpėjui, 3. mintis, 4. tuščias, 5. sauso, 6. kamuolys.